

KBr

Fundación **MAPFRE**

Barcelona Photo Center

PROGRAMACIÓ 2023

Ilse Bing

Espai 1

Del 15 de febrer al 14 de maig del 2023

Comissari: Juan Vicente Aliaga

L'obra de la fotògrafa alemanya Ilse Bing (1899-1998) és difícil de classificar. La mirada innovadora que projecta en les seves imatges està marcada per una visió moderna, influïda per l'impacte de la Bauhaus, en la qual predominen els forts contrastos de llum i ombra, els angles en diagonal, les preses fetes en picat i contrapicat o les solaritzacions, així com pel surrealisme i La Nova Visió. En una trajectòria artística que es va iniciar tardanament el 1929, amb trenta anys, i que arriba fins a finals de la dècada del 1950, són moltes i variades les qüestions que va tractar.

Ilse Bing és la primera retrospectiva feta a Espanya d'aquesta autora que, durant la seva carrera, va tractar una àmplia varietat de temes. El projecte inclou 190 fotografies i material documental distribuïts en deu seccions que recorren en sentit cronològic tota la seva vida i obra: les primeres imatges, ancorades a la realitat, que fa a la seva ciutat natal, Frankfurt; el seu viatge a París, on s'instal·la, rep alguns dels seus encàrrecs més importants per a revistes com *Regards*, *Le Monde Illustré* o *L'Illustration*, i on exposa en algunes de les seves galeries més importants; el període en el qual va estar reclosa en un camp d'internament als Pirineus a causa del seu matrimoni amb el pianista Konrad Wolff, d'origen jueu; i, finalment, el seu posterior exili als Estats Units.

Ilse Bing
Gerard Willem van Loon, ballari
[Dancer Gerard Willem van Loon], 1932
Galerie Karsten Greve, Saint Moritz / París / Colònia
© Estate of Ilse Bing

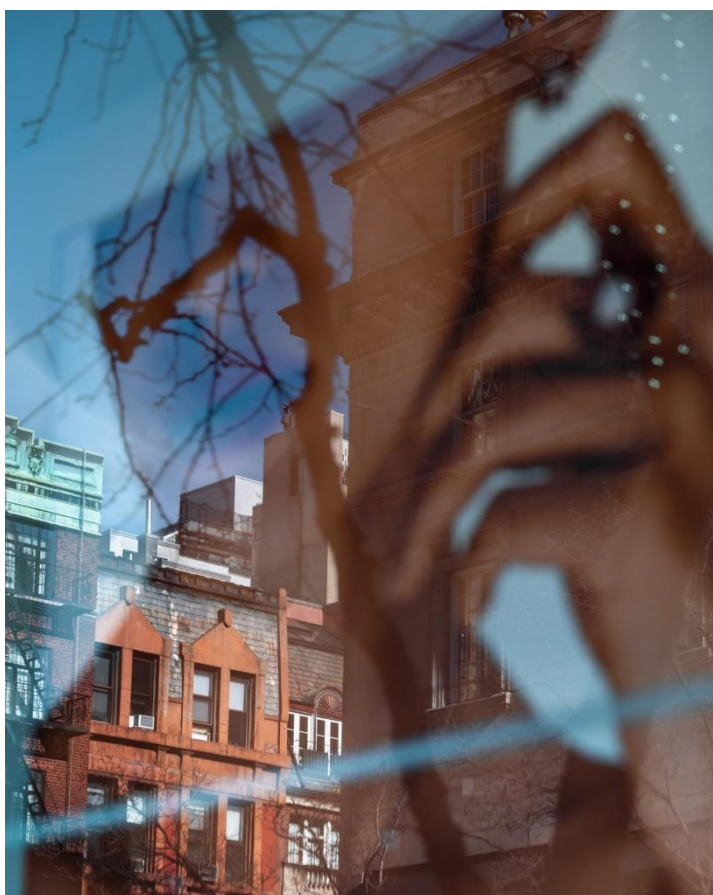
KBr Photo Award: Anastasia Samoylova

Espai 2

Del 15 de febrer al 14 de maig del 2023

Comissària: M.ª Victòria del Val

La primera convocatòria del KBr Photo Award de Fundació MAPFRE va acordar concedir el seu guardó, la passada tardor, a l'artista russo-nord-americana Anastasia Samoylova (Moscou, 1984) pel seu projecte *Image Cities*. El premi comporta l'organització i producció d'una exposició i l'edició d'un catàleg que mostrarà el resultat del projecte guardonat al centre KBr Fundació MAPFRE a Barcelona, i a les sales de Fundació MAPFRE a Madrid.

Anastasia Samoylova
Nova York, 2021
Sèrie *Image Cities*
© Anastasia Samoylova

El projecte *Image Cities*, dut a terme en diverses ciutats del món, constitueix un estudi visual de la integració cada vegada més estreta entre la imatge fotogràfica i l'entorn urbà. En l'època actual d'economies neoliberals, mercats financers interconnectats i imatges relacionades, els centres internacionals econòmics i culturals s'estan tornant cada vegada més semblants. No obstant això, ciutats com Nova York, Moscou o Londres intenten promoure la seva individualitat, sovint donant un nou significat a la seva història específica. Malgrat aquest desig, totes aquestes ciutats s'encaminen cap a un paisatge urbà genèric d'arquitectura anònima feta d'acer i vidre en

el qual els habitatges, les oficines i les botigues són totes iguals. El projecte de Samoylova analitza de prop el paper que la fotografia té en la creació d'aquesta bretxa ideològica entre una identitat urbana de la qual es presumeix i la realitat que mostren.

Anastasia Samoylova viu i treballa a Miami (Florida). Es va graduar en Belles Arts a la Universitat de Bradley (Califòrnia) i en Disseny Ambiental a la Universitat Estatal d'Humanitats de Moscou. El 2019, l'editorial Steidl va publicar el seu projecte *FloodZone*, amb una gran repercussió a la premsa internacional. La seva obra s'ha pogut veure a la Kunst Haus Wien de Viena, la Kunsthalle Mannheim (Alemanya) i el Museu d'Art Multimèdia de Moscou i es troba en les col·leccions del Perez Art Museum de Miami, el Museum of Contemporary Photography de Chicago i el Wilhelm-Hack Museum de Ludwigshafen (Alemanya), entre d'altres.

Anastasia Samoylova
París, 2021
Sèrie Image Cities
© Anastasia Samoylova

Tina Modotti

Espai 1

Del 6 de juny al 3 de setembre del 2023

Comissària: Isabel Tejada

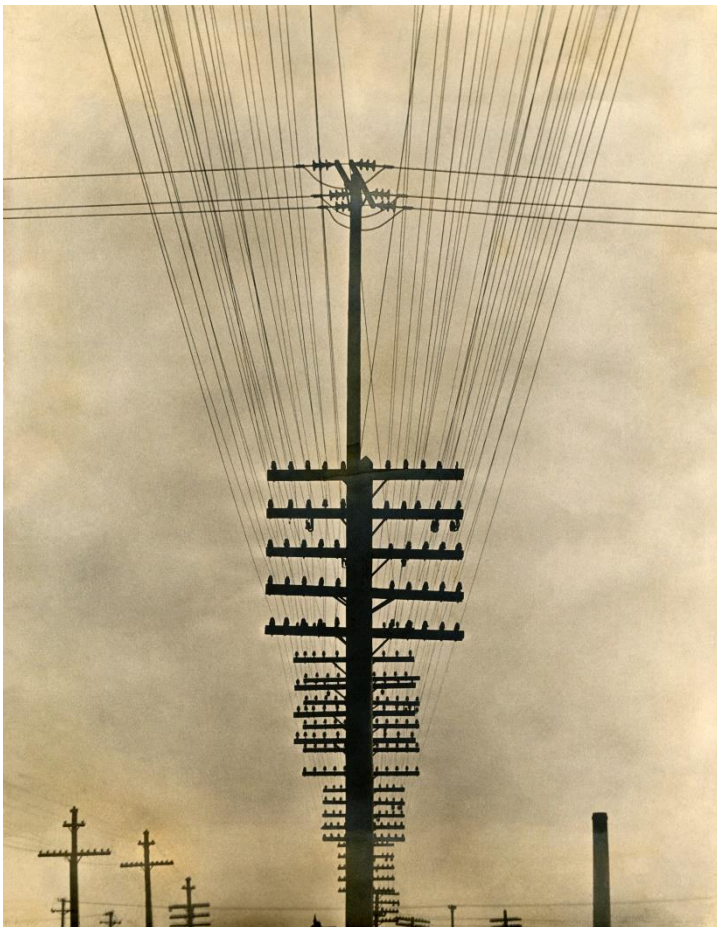
La vida de Tina Modotti (Udine, Itàlia, 1896-Ciutat de Mèxic, 1942) va estar marcada per alguns dels fets històrics més importants de les dècades dels anys vint i trenta del segle passat. Nascuda al nord d'Itàlia, aviat va emigrar als Estats Units, on el 1923 va conèixer Edward Weston, qui influirà notablement en la seva trajectòria. Aquell mateix any, es traslladen junts a Mèxic, on desenvolupa, durant gairebé una dècada, una obra que neix del Modernisme, però que aviat serà substituïda per una perspectiva diferent i personal, una manera diferent de veure la vida. Profundament atreta per l'ésser humà, la seva sensibilitat social es va desenvolupar en paral·lel a la seva militància política i el seu activisme dins del Partit Comunista, en el si del qual coneixerà figures de la intel·lectualitat mexicana com David Alfaro Siqueiros, Diego Rivera o Frida Kahlo. Amb el seu afany per despertar consciències, Modotti va crear imatges que denunciïn les injustícies i honren els desposseïts. Algunes d'aquestes, amb un fort sentit propagandístic, les va fer per incloure-les en publicacions periòdiques i revistes.

Tina Modotti
Camperol with Hay, 1927-29
Plata gelatina, còpia d'època
Col·lecció Fundación Salinas Pliego,
Mèxic
©Tina Modotti

A partir del 1930, va viure a diferents ciutats europees com Moscou, Berlín o París, tot i que finalment va acabar vivint, al cap de ben poc temps, a Espanya, on tindrà un paper determinant a partir del 1934 a la Segona República i, sobretot, durant la Guerra Civil espanyola. En el transcurs del conflicte armat, assumirà la coordinació del Socorro Rojo a l'hospital de Cuatro Caminos a Madrid (un servei social paral·lel a la Creu Roja creat per la Internacional Comunista a principis de la dècada del 1920) i se centrarà a treure del país els anomenats nens de la guerra, a atendre com a infermera els ferits dels hospitals, o en activitats de caràcter propagandístic i polític. En finalitzar la contesa va travessar els Pirineus, juntament amb milers d'espanyols i espanyoles exiliats polítics, i va morir a Ciutat de Mèxic, fatigada i desil·lusionada després de tornar a Amèrica en finalitzar la Guerra Civil.

Després d'un intens treball de recerca a causa de l'escassa producció de la fotògrafa, l'exposició que presenta Fundació MAPFRE ha aconseguit aplegar prop de 200 fotografies, la majoria de les quals, còpies d'època, i una extensa mostra de material documental. A més a més, es presenten obres de fotògrafs del seu entorn proper com Edward Weston, així com una de les pel·lícules que Modotti va protagonitzar a Hollywood.

Tina Modotti
Vista parcial del sistema telegràfic,
ca. 1927
Plata gelatina, còpia d'època
Col·lecció i arxiu de la Fundació
Televisa
©Tina Modotti

La Catalunya de Jules Ainaud (1871-1872)

«Un fotògraf admirador del que és bell»

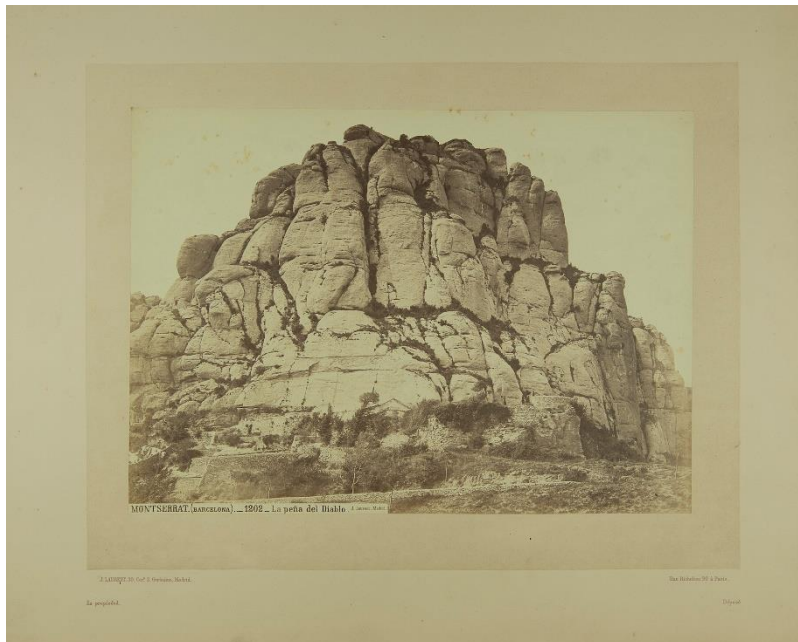
Espai 2

Del 6 de juny al 3 de setembre del 2023

Comissari: Jep Martí

La Catalunya de Jules Ainaud (1871-1872) és la tercera exposició que el centre KBr de Fundació MAPFRE organitza amb la finalitat d'anar donant a conèixer els fons fotogràfics conservats en els arxius catalans. En aquest cas concret, les imatges d'Ainaud incloses en aquests fons es complementen amb altres del mateix autor procedents d'institucions i col·leccions privades d'àmbit nacional, amb la finalitat de reconstruir per primera vegada el viatge d'Ainaud per Catalunya, nucli al voltant del qual es desenvolupa la mostra, i de gaudir d'una panoràmica completa de la seva producció.

Autor pràcticament desconegut, ja que la seva obra s'exposa avui cent cinquanta anys després que fos contemplada per primera vegada a Barcelona, Ainaud sempre va treballar per a un altre fotògraf de més renom, Jean Laurent, qui va obrir un establiment fotogràfic a Madrid a mitjan segle XIX. Molt considerat pel seu ofici per la reina Isabel II, per a la seva empresa Laurent va contractar diferents fotògrafs amb l'ànim de donar a conèixer amb les seves imatges les ciutats i monuments de la Península. Ainaud en va ser un i aquest potser és el motiu principal pel qual el seu nom s'ha mantingut en l'anonimat durant tant de temps.

Jules Ainaud, *MONTSERRAT (Barcelona). 1202. La penya del Diable*, setembre de 1871.
Còpia d'època en paper a l'albúmina a partir de negatiu de vidre al col·lodió humit
Arxiu Fotogràfic de Barcelona, S2_0048_10

Jules Ainaud es va definir a ell mateix com «un fotògraf admirador del que és bell», i es va encarregar de prendre vistes de tot el Llevant peninsular: Xàtiva, València, Cartagena, Múrcia, Elx, Oriola, Sagunt, Tortosa, Tarragona i Barcelona, entre el 1870 i el 1872. Entre l'agost del 1871 i el juliol del 1872, també va recórrer gran part de Catalunya: el delta de l'Ebre, Tortosa, Tarragona i el seu entorn, els monestirs cistercencs de Poblet i Santes Creus, el monestir i la muntanya de Montserrat, i Barcelona, on finalment s'instal·laria amb la seva família. En aquest últim viatge, Ainaud va impressionar prop de dues-centes seixanta plaques de vidre; d'aquestes, la casa «J. Laurent» en va comercialitzar poc més de dues-centes. Cap d'aquestes no està signada, però sí que en el vers de totes figura la casa comercial, ja sigui com a «J. Laurent» o com a «J. Laurent y Cía». Ha estat la tècnica d'execució, entre altres aspectes, la que ha permès als investigadors restablir l'autoria de les imatges d'Ainaud. Amb aquesta exposició, Fundación MAFRE té l'objectiu d'acostar al gran públic l'obra d'un autor pràcticament desconegut i atorgar-li el lloc que li correspon en la història de la fotografia.

Jules Ainaud, *BARCELONA*. -1249.-*Plaça del comerç, abans de Palau*, 4 de juny de 1872
Còpia d'època en paper a l'albúmina a partir de negatiu de vidre al col·lodió humit
Biblioteca Nacional d'Espanya, Madrid, 17/1/25

William Eggleston
Espai 1

Del 27 de setembre del 2023 al 14 de gener del 2024

Comissari: Felix Hoffmann

Exposició organitzada pel C/O Berlín en col·laboració amb la Fundació MAPFRE.

Considerat el pare de la fotografia en color, atès que va aconseguir que fos reconeguda com a mode d'expressió digne de ser exposat en les galeries d'art i els museus a la dècada del 1970, William Eggleston (Memphis, Tennessee, 1939) és un dels fotògrafs més influents de la fotografia contemporània.

Les seves imatges, en aparença senzilles, resulten sempre atractives. Equipat amb la seva Leica, que va reemplaçar per una Canon ja en els seus anys universitaris, va abandonar els estudis per dedicar-se a la fotografia cap el 1957. Va reflectir els suburbis de Memphis utilitzant pel·lícules en blanc i negre de 35 mm i alta sensibilitat, i ja des de llavors va mostrar un gust especial per capturar restaurants, interiors domèstics i persones embolicades en situacions aparentment trivials, i fins i tot banals.

Influït per Henri Cartier-Bresson i el seu «instant decisiu», per Robert Frank i per Eugène Atget, a poc a poc Eggleston va començar a fotografiar tot el que l'envoltava però amb una intenció artística —i en color, en un moment en el qual el que es considerava fotografia artística, quan, com a tal, es considerava era la que es feia en blanc i negre—, com si amb les seves imatges l'autor busqués, en un treball que sembla tractar sobre la vida mateixa, el potencial estètic d'allò quotidià: sabates velles, congeladors amb menjar, l'interior d'un bany, les cames d'una dona, un cartell de la carretera, un camió vell, un arbre, etc.

Influït sens dubte per la cultura pop, a partir del 1965 Eggleston només farà servir pel·lícula en color. A més a més, aconsellat pels seus col·legues de professió Diane Arbus, Garry Winogrand i Lee Friedlander, ben aviat va ensenyar la seva obra al conservador de fotografia del MoMA, John Szarkowski, qui el va acollir amb entusiasme, fins al punt que el 1976 va organitzar una exposició de l'artista al museu, la primera que mostrava exclusivament fotografia en color a la història de la institució. Juntament amb Stephen Shore, Eggleston va rescatar, en aquesta dècada, la cultura vernacla nord-americana. El 1988 va rebre el premi internacional de la Fundació Hasselblad, i el 2004 el guardó PHotoEspaña Baume et Mercier.

KBr Flama'23

Espai 2

Del 27 d'octubre del 2023 al 14 de gener del 2024

KBr Flama és un projecte que neix de l'estreta col·laboració entre el centre de fotografia KBr Fundación MAPFRE i quatre institucions compromeses amb la docència i els estudis de fotografia a Barcelona: Grisart, Idep Barcelona, IEFC i Elisava, Facultat de Disseny i Enginyeria de Barcelona. Fruit d'aquesta col·laboració i de l'interès mutu per oferir un entorn de visibilitat i oportunitat a les noves generacions de fotògrafs, surt la idea de dedicar una exposició anual al KBr Fundación MAPFRE als joves talents que surten d'aquestes escoles.

Actualment, es treballa en el procés de selecció dels propers creadors que integraran la pròxima edició de KBr Flama'23, per donar-los l'oportunitat de participar en totes les fases del procés de realització de la mostra i de l'edició del catàleg corresponent com a part de la seva formació artística.

COL·LECCIONS AL WEB

Ja fa diversos anys que internet s'ha convertit en una plataforma més des de la qual tots ens endinsem en el món de la cultura. Els continguts digitals, els webs, les xarxes socials —com Facebook, Twitter o Instagram—, s'han convertit en eines de comunicació imprescindibles en la nostra societat. Amb aquesta idea, des de Fundación MAPFRE aquest any hem llançat un web nou de col·leccions, amb un disseny nou més atractiu i molt més accessible per a l'usuari.

Una eina que dona a conèixer les més de 2.500 obres d'art que componen el nostre patrimoni, format per obra sobre paper, estampa, fotografia i pintura, i que s'ha perfeccionat amb un cercador nou, comentaris de gran part de les obres i biografies dels seus autors. D'aquesta manera, fem difusió dels nostres fons per poder continuar oferint el millor contingut cultural i fer-lo arribar a com més persones millor, un dels nostres objectius principals com a Fundació.

TALLERS

Tallers Get Real! (Obre els ulls!)

(març, octubre)

Tallers bianuals impartits per reconeguts fotògrafs on s'aborden els temes més rellevants de la pràctica fotogràfica contemporània: teoria, debat, inspiració, pràctica, revisió, etc., amb l'objectiu de fomentar una trobada estimulants i enriquidora per aprendre i gaudir en profunditat de tot el que la fotografia ofereix com a àmbit d'expressió i creació.

Get Real! (Obre els ulls!) és un projecte concebut per al KBr per Arianna Rinaldo.

XERRADES

PROGRAMA CONVIDATS/DES

(febrer, juny, octubre)

Invitad@s ofereix una altra manera d'apropar-se a l'activitat expositiva del KBr mitjançant conferències i diàlegs en els quals els protagonistes de les mostres en curs (fotògrafs, comissaris o altres veus expertes del panorama fotogràfic nacional i internacional) en comparteixen les seves impressions.

El febrer conversarem amb Anastasia Samoylova (guanyadora de la primera edició del KBr Photo Award) sobre el seu projecte «Image Cities», i amb Juan Vicente Aliaga sobre l'exposició «Ilse Bing», comissariada per ell.

El juny, Isabel Tejada i Jep Martí i Baiget ens parlaran sobre les exposicions «Tina Modotti» i «La Catalunya de Jules Ainaud (1871-1872)», de les quals són els comissaris respectius.

PREPARATS PER A CERTS ABISMES. CATALÀ-ROCA OBERT AL PENSAMENT.

(28 de febrer-2 de març)

Dirigit per Laura Terré, comissària de la commemoració del centenari Francesc Català-Roca el 2022, aquest cicle proposa ampliar el coneixement de l'obra d'aquest gran fotògraf sota la mirada creativa de pensadors actuals com el col·lectiu Criteam o Aurora Fernández Polanco.

FOTOGRAFIA I LITERATURA

(octubre, novembre)

KBr convida noms destacats del panorama literari a reflexionar en un cicle de tres sessions sobre la fotografia des d'una mirada literària.

KBr - PANORÀMIC

(novembre)

Serà el quart any consecutiu que col·laborem amb el festival Panoràmic amb la realització d'un cicle de conferències sobre la temàtica a la qual es dedica l'edició del 2023: el rostre i la idea del postretrat o retrat en l'era del reconeixement facial, la biotecnologia, la mineria de dades i la cirurgia plàstica.

PUBLICACIONS

Sobre les conferències

Després de la celebració dels cicles de conferències, presentem un llibre homònim que recull totes les ponències de cada cicle acompanyades d'un pròleg del director. Fins ara s'han publicat Fotografia i exposició. Sabers creuats i La fotografia parla de revolucions.

Actualment, s'està preparant el volum del cicle Restitucions. La fotografia en deute amb el seu passat, que apareixerà a començaments del 2023.

Sobre el llenguatge fotogràfic

Llancem el primer llibre d'una col·lecció destinada a proporcionar les claus per a la comprensió del llenguatge fotogràfic i els seus recursos expressius. Els conceptes essencials de llum i color, desgranats per Arola Valls i explicats mitjançant un text i il·lustrats amb imatges d'obres de les Col·leccions Fundación MAPFRE, seran els protagonistes d'aquest primer volum.